

BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
ORSZÁGOS POLGÁRI VÉDELMI FŐFELÜGYELŐSÉG

SZERVEZETI ÉS MŰVELETI IRÁNYELV A NEMZETI MINŐSÍTÉSHEZ
Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai önkéntes mentőszervezetek részére
Árvízi és vízi mentési képességek

Felkészülés		
1.	Szervezet megalakulása	Igen/Nem
1.1.	A vármegyei, fővárosi veszélyeztetettségének megfelelően a szervezet képessége és kapacitása kiegészíti és erősíti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tevékenységét	
2.	Alapvető általános elvárások, követelmények	Igen/Nem
2.1.	Együttműködési megállapodással rendelkezik a területileg illetékes igazgatósággal	
2.2.	A szervezet rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel, okiratokkal	
2.3.	A szervezet rendelkezik Eljárási Renddel a tagok és a komponensek mozgósítására és mentésbe történő bevonására	
2.4.	A szervezet rendelkezik képességekkel más hazai szervezetek fogadására, erő-eszközök összevonására	
2.5.	Eszközeik, felszerelései azonnal alkalmazható állapotban vannak tárolva	
2.6.	Eszközeik, felszerelései bevizsgáltak, a szükséges engedélyekkel rendelkeznek	
2.7.	A csapattagok kiképzettek, az adott mentési feladatnak megfelelő szaktudással rendelkeznek	
2.8.	A csapattagok rendelkeznek a bevetéshez szükséges egészségügyi alkalmassággal	
2.9.	A csapattagok önkéntes alapon saját szabadidejük terhére vállalják a mentőcsapat alaprendeltetésében rögzített feladatokat	
2.10.	A szervezet az együttműködési megállapodásban rögzített feladatokat vállalja	
2.11.	A szervezet vállalja a nemzeti minősítést, amelyet 5 évente megismétel a BM OKF által kijelölt szakértők előtt	
2.12.	A szervezet rendszeresen ismétlő gyakorlatot és képzést tart az igazgatóság/kirendeltség felügyeletével	
2.13.	A szervezet külföldi bevetést (határon átnyúló) csak a BM OKF engedélyével végez	
2.14.	A szervezet a BM OKF és az igazgatóság szakmai felügyeletét elfogadja	
2.15.	A szervezet a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által történt bevonás esetén elfogadja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv irányítási jogkörét	
2.16.	Médianyilatkozatot és közleményt a BM OKF előzetes engedélyével tesz	

3.	Adminisztráció	Igen/Nem
3.1.	A szervezet rendelkezik éves kiképzési tervvel	
3.2.	A működésre, bevetésekre a szervezet rendelkezik belső eljárási renddel vagy akciótervvel	
3.3.	A szervezet működése az alapdokumentumaiban rögzített módon szabályosan történik	
3.4.	A szervezet aktualizált erő-eszköz kimutatással rendelkezik	
3.5.	Csapattagok részéről csak a szükséges személyes adatok kerülnek nyilvántartásba	
4.	Döntéshozatal	Igen/Nem
4.1.	Létezik-e hatékony kommunikáció a csapat döntéshozói között a bevetéssel kapcsolatos döntések kellő időben történő meghozatalához?	
4.2.	Rendelkezik csapatvezetővel és vezetési törzsszel	
4.3.	Rendelkezik a csapat összekötővel	
5.	Csapattagokkal kapcsolatos kritériumok	Igen/Nem
5.1.	Létezik-e kipróbált rendszer a bevetésen részt vevő csapattagok kiválasztására?	
5.2.	Átesnek-e a csapattagok egészségügyi szűrésen közvetlenül az elindulás előtt?	
6.	A szervezet struktúrája	Igen/Nem
6.1.	A csapat struktúrája követi-e az alábbiakat:	
6.1.1.	Vezetés	
6.1.2.	Logisztika	
6.1.3.	Kutatás-mentés csónakkal	
6.1.4.	Egészségügyi ellátás	
6.2.	A szervezet képessége és felelősségi köre tisztázott (együtműködési megállapodás)	
6.3.	Rendelkezik-e a csapat elegendő taggal és felszereléssel, hogy folyamatosan dolgozzon? Legalább két váltásban legalább 7 napig egy árvízvédelmi szakaszon vagy egy településen. (Települési rendeltetésű szervezet esetében legalább 24 órán keresztül.)	
6.4.	Képes-e a csapat önellátását biztosítani a bevetés teljes ideje alatt? (Települési rendeltetésű szervezet esetében legalább 24 órán keresztül.)	
7.	Képzés	Igen/Nem
7.1.	Rendelkezik-e a szervezet képzési és karbantartási programmal, amely felkészíti és felszereli a tagságot az árvízi és vízi mentési tevékenységre?	
7.2.	Képes-e megfelelően együttműködni más szervezettel/alegységgel a kárhelyen az alábbi helyzetekre (kiképzettség):	
7.2.1.	Más szervezet segítséget ajánl fel	
7.2.2.	Más szervezet technikai támogatást vagy felszerelést kér	
7.2.3.	Erőket megosztani és másik szervezettel/alegységgel együtt dolgozni	
7.2.4.	Beavatkozás során erő-eszközöket összevonni	
7.3.	A szervezet rendelkezik kiképzett csapatvezetővel és összekötővel	
7.4.	Léteznek-e naprakész nyilvántartások a szervezet képzésével és az eszközök karbantartásával kapcsolatban?	
7.5.	Létezik-e rendszeres képzési program a felkészülésre, az eszközhasználatra?	
7.6.	Rendeznek-e gyakorlatokat a katasztrófavédelemmel vagy más szervezettel/alegységgel?	
7.7.	Rendelkeznek-e a csapattagok a szakterületeknek megfelelő dokumentálható képesítéssel?	

7.8.	Ha a hazai képzési rendszerben az adott szakterületnek nincs képzési és vizsgarendszere, akkor a csapattag rendelkezik-e nemzetközi vagy hazai igazolható kiképzettséggel?	
8.	Infokommunikációs kritériumok	Igen/Nem
8.1.	Képes-e a szervezet kommunikálni:	
8.1.1.	Belső irányba (szervezeten/alegységen belüli kommunikáció a csapattagokkal)	
8.1.2.	Kifelé (kárterületi kommunikáció)	
8.2.	Képes-e a csapat térinformatikai (GPS, térképezés) technológiát használni?	
9.	Dokumentumok	Igen/Nem
9.1.	Rendelkeznek-e a tagok a következő személyi dokumentumokkal:	
9.1.1.	Érvényes személyazonosító igazolvánnyal (legalább fél évig nem jár le)	
9.1.2.	Érvényes egészségügyi igazolásokkal (oltás, tüdőszűrő, orvosi alkalmassági)	
9.1.3.	Rendelkezik balesetbiztosítással	
9.1.4.	Rendelkezik a vízi jármű engedélyekkel	
9.1.5.	Csapattagok a kiképztségüket igazoló engedélyekkel (hajóvezetői engedély, vízi jártassági, búvár, kisgépközlelői stb.)	
9.1.6.	Gépjárművezető a kategóriának (nehéz utánfutó) megfelelő vezetői engedéllyel	
9.2.	Rendelkezik-e a szervezet az alábbi, csapatot érintő dokumentumokkal:	
9.2.1.	A szervezet csapattagjainak névjegyzékével (szükséges személyi adatokkal)	
9.2.2.	A szervezet adatlapja (kapacitás, képesség összesített kimutatása)	
9.2.3.	A csapattagok kapcsolattartási adatai sürgősség esetére	
9.2.4.	A felszerelések jegyzéke a rádiófrekvenciákkal	
9.2.5.	A veszélyes árukkal kapcsolatos szállítói nyilatkozat	
9.2.6.	A felszerelések engedélyei/biztosításai	
9.2.7.	Egészségügyi felszerelések listája	
9.2.8.	Hajószállítási kapacitás	
9.2.9.	Eszközökre biztosítással. Harmadik személynek okozott kár esetén felelősségbiztosítással	
9.2.10.	Használt műszaki-mentő eszközök, járművek esetén a bevizsgálási, felülvizsgálati és alkalmazhatósági engedélyekkel	
9.3.	Létezik-e eljárásrend az alábbiak tekintetében:	
9.3.1.	Kommunikáció	
9.3.2.	Sürgősségi evakuáció	
9.3.3.	Egészségügyi kimenekítés	
9.3.4.	Kárterületi műveletek	
9.3.5.	Védelem, biztonság	
9.3.6.	Logisztika	
9.3.7.	Szállítás	
9.3.8.	Eseménynapló	
9.3.9.	Mozgósítás és visszahívás	
9.3.10.	Kárterületi tevékenység (vízi mentés, lakosság kimenekítés, lakosság tájékoztatás)	
Mozgósítás és megérkezés a kárhelyre		
10.	Aktiválás, mozgósítás	Igen/Nem
10.1.	Képes-e a szervezet megérkezni a kijelölt elindulási pontra az aktiválástól számított 12 órán belül (teljes készenlét elérése)?	
10.2.	A szervezet rendelkezik-e eszközökkel a felszerelések állapotának figyelésére bevetés előtt és után	

10.3.	Összegyűjtött-e a szervezet vezetése a veszélyhelyzettel kapcsolatos információkat? Tájékoztatta-e a csapattagokat az alábbiakról:	
10.3.1.	Aktuális helyzet	
10.3.2.	Időjárás	
10.3.3.	Védelem és biztonság, beleértve a lehetséges veszélyeket is, pl. veszélyes anyagok	
10.3.4.	Sürgősségi evakuáció	
10.3.5.	Egészségügyi, közállapotok	
10.3.6.	Speciális vagy nem megszokott szempontok	
11.	Műveleti bázis	Igen/Nem
11.1.	Kiválasztott-e a szervezet egy megfelelő műveleti bázist a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal együtt?	
11.2.	Biztosítja-e ez a műveleti bázis az alábbi összetevőkhöz szükséges feltételeket:	
11.2.1.	Műveleti bázis vezetése (parancsnokság)	
11.2.2.	Menedék a személyzet és a felszerelés számára (elhelyezés)	
11.2.3.	Védelem, biztonság	
11.2.4.	Kommunikáció	
11.2.5.	Egészségügyi ellátás (csapattagok)	
11.2.6.	Tisztaság, higiénia	
11.2.7.	Hajótároló, ruhaszáritó	
11.2.8.	A felszerelés karbantartására, javítására szolgáló terület	
11.2.9.	Hulladékgyűjtő terület	
11.2.10.	Önfenntartás 7 napig (települési rendeltetésű szervezet esetén minimum 24 óra)	
Árvízi védekezési és mentési műveletek		
12.	Veszélyhelyzeti koordináció és tervezés	Igen/Nem
12.1.	A szervezet tagja rendelkezik-e eszközökkel, hogy a helyi vagy vármegyei, fővárosi irányítással és más szervezettel/alegységgel dolgozzon együtt?	
12.2.	Elvégzi-e a szervezet a helyzetfelmérést és felderítést, megosztja az információt a hatóságokkal?	
12.3.	A szervezet egészségügyi komponense együttműködik-e az egészségügyi hatóságokkal az alábbiakban:	
12.3.1.	Képes az egészségügyi támogatásban együttműködni (fertőzések elleni beoltottság, higiénias feltételek biztosítása)	
12.3.2.	Képes a sérültet ellátni és szállításra előkészíteni	
12.3.3.	Képes súlyos szerencsétlenség felszámolásában való közreműködésre a hatóságokkal	
12.4.	Biztosít-e a szervezet vezetése (vezetője) folyamatos vezetést, illetve ellenőrzés alatt tartja-e az összes műveleti helyszínét?	
12.5.	Előre nem látott eseményekre való felkészülésre rendelkezik tervvel	
12.6.	Beavatkozás esetén a csapatvezető eseménytől függően lehetőleg összekötője útján folyamatosan, hosszan tartó hazai igénybevitel esetén naponta 18.00 óráig írásban jelent a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatóság kijelölt kárhely-parancsnokának és az illetékes igazgatóságnak	
13.	Műveleti kapacitás	Igen/Nem
13.1.	Használ-e a szervezet egy csapatirányítási rendszert a tagok tevékenységének nyomon követésére?	
13.2.	Képes a műveleti tervét aktualizálni	

14.	Felderítés	Igen/Nem
14.1.	Készít-e interjút a szervezet a helyiekkel és a védekezést irányító szervvel (vízügy, önkormányzat) információgyűjtés céljából?	
14.2.	Végez-e a szervezet veszély-/kockázatértékelést, jelzi-e a veszélyes anyagok jelenlétét, illetve figyelmezteti-e a hatóságokat (egészségkárosító körülmények, elektromosság, környezeti károk, másodlagos veszélyek)?	
14.3.	Használ-e a szervezet jelölési rendszert (kiürített és ellenőrzött ingatlan, másodlagos veszély, szükséges állatmentés)?	
15.	Csónakkal végzett kutatás-mentési műveletek	Igen/Nem
15.1.	Képes a vízi kutatás és mentés, valamint árvízi helyzetben bajba jutott emberek segítésére hajókkal	
15.1.1.	Képesség emberek felkutatására városi és vidéki térségekben	
15.1.2.	Képesség emberek kimentésére az elárasztott térségekből, az első beavatkozó szintű orvosi ellátást is beleértve	
15.1.3.	Képesség a légi kutatással (helikopterek és repülőgépek) való együttműködésre	
15.2.	Képes életmentő segítség nyújtására és szükség esetén az elsődleges szükségletek biztosítására	
15.2.1.	Képesség az elsődleges létszükségletek biztosításának támogatására az elárasztott térségben: orvosok, orvosságok stb. szállítása, élelmiszer és víz	
15.3.	A szervezetnek/alegységnek 3 hajóval kell rendelkeznie, valamint képesnek kell lennie fordulónként összesen 15 személy szállítására a személyzetén kívül (hajózási szabályzat előírásainak megfelelően: mentőmotorosokra vonatkozó különleges előírások). (A hajókkal kapcsolatos követelmények csak a hajózható folyókkal, tavakkal és víztározókkal rendelkező vármegyék esetén elvárás, a többi vármegye esetén elfogadható a kézi meghajtású nyitott vízi jármű is.)	
15.3.1.	Előntött területen előnyt jelent a könnyű ladik alkalmazása, ezzel rendelkezik. A hajózási szabályzat rá vonatkozó különleges előírásainak megfelel.	
15.3.2.	A hajók hideg éghajlati feltételeknek megfelelően vannak kialakítva, és képesek teljes terheléssel holtvízben, legalább 30 km/h sebességgel haladni	
15.3.3.	A hajó biztonsági távolsága (> 0,4 m), szeles időben is, éjjel és nappal is alkalmazható	
15.3.4.	A hajók a hazai vízi közlekedési normáknak megfelelően legyen felszerelve, beleértve az utasok mentőmellényét is	
15.3.5.	Gyorsvízi mentésre kiképzett személyzet áll rendelkezésre (nem merülésre, csak vízfelszíni mentésre)	
15.4.	A szervezet folyamatos készséget tart fent	
16.	Egészségügyi ellátás	Igen/Nem
16.1.	Biztosít-e a szervezet egészségügyi ellátást, kihűlt, sokkot kapott áldozat túlélésének növelését az elérésüktől kezdve, a kimentés ideje alatt és egészen átadásuk pillanatáig?	
16.2.	Biztosított-e az egészségügyi ellátás a szervezet számára?	
16.2.1.	Elsődleges ellátás	
16.2.2.	Sürgősségi betegellátás	
16.2.3.	Egészségügyi szűrés	
16.3.	Rendelkeznek-e kidolgozott eljárással csapattag súlyos sérülése vagy halála esetére?	
16.4.	Biztosított-e az orvosi ellátás adminisztrációja? Vezet-e a szervezet vezetése nyilvántartást a tagok baleseteiről/sérüléseiről?	

17.	Biztonsági szempontok	Igen/Nem
17.1.	Használják-e a csapattagok és a hajóban mentendő személyek megfelelő egyéni védőfelszereléseket, pl. mentőmellényt, melles guminadrágot vagy vízálló szárazruházatot?	
17.2.	Rendelkezik-e biztonságot figyelő rendszerrel, és ismerik-e a hozzá kapcsolódó dokumentációt, szükség esetén elérhetőek-e számukra (település térkép, elöntési térkép, kitelepítési terv, veszélyelhárítási terv)?	
17.3.	Kisgéphajó rendelkezik a hajózási szabályzatban előírt alap- és biztonsági felszerelésekkel (reflektor, adó-vevő készülék, 20 fm és 12 mm műanyag kötél stb.)	
Csapatvisszavonás		
18.	Visszavonási stratégia, kivonulás	Igen/Nem
18.1.	Koordinálta-e a szervezet távozását a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal?	
18.2.	Követik-e a visszatelepülési eljárást a csapattagok (jelentés tett, felhasznált anyagok mennyisége, kimentett személyek száma)?	
18.3.	Megfontolta-e a szervezet vezetése, hogy milyen felszerelést adhatnak át a hatóságoknak?	
18.4.	Lebontják-e a táborát, mielőtt elindulnak?	
18.5.	Közreműködnek az utóműveletekben (mentesítés, kárbecslés, romeltakarítás, állati tetemek összegyűjtése).	

Megjegyzések:

Mellékletei: Bemutató háttéranyag (készíti: szervezet). Záró összefoglaló jelentés (készítő: igazgatóság).

Kelt: ....., ... év ..... hó ..... nap

.....
Nemzeti Minősítő Bizottság elnöke

.....
önkéntes mentőszervezet vezetője

.....
katasztrófavédelmi igazgató